

Magyar Elemér:

ZÁRT LÁNCOLAT

(Bűnügyek komédiája)

Szereplők:

**Lakó
Idegen**

A helyszín tágas szobabelső. A derengő félhomályban, a sarokban a pamlagon fekvő ötven körüli úr piszkosszürke pizsamában. A szomszédos helyiségből az üvegezett ajtón át bevilágít egy zseblámpa ide-oda csapkodó fénye. Kutakodási zörejek is átszűrődnek, fiókok kihúzgálása, szekrény-nyitogatás, elfojtott káromkodás. A kinti zajra a pizsamás úr mocoogni kezd, felül, iszik az éjjeliszekrényen lévő termoszból, visszafekszik.

Az ismeretlen benyit a szobába, lámpájával körbevilágít, az éjjeliszekrényhez lopakodik, onnan valamiket kivész, majd a kutatót a közeli fiókos, polcos könyves szekrénynél folytatja.

Az ágyban fekvő az éjjeliszekrényen lévő kislámpát hirtelen felkattintja, és a joggalan behatólóra, aki – amennyire a félhomályban megállapítható – hasonló öltözékű, negyvenes férfi, remegő kézzel pisztolyt szegez.

LAKÓ

Reszketeg hangon felordít. Kezeket fel!

IDEGEN

Ijedten elengedi a zsinóron nyakába akasztott égő zseblámpáját, a vállán lévő hátizsákot is maga elé ejti a padlóra, és feltartja a kezét. Oké, oké!

LAKÓ

Ha megmoccan, lelövöm!

IDEGEN

Dehogy moccanok, drága főnök!

LAKÓ

Ki maga, és mit keres a házamban?

IDEGEN

Én csak... Leengedi a kezét, tesz egy-két bátortalan, tétova lépést az ágyban fekvő felé.

LAKÓ
Ne közelítsen!

IDEGEN
Nyugi, nyugi. Az isten szerelmére! Le ne lőjön drága főnök!

LAKÓ
Utoljára kérdezem: ki maga, mit keres itt? *Elsüti a fegyverét. Egy falon függő képet eltalál, ami lezuhan, csörögve összetörik.*

IDEGEN
A kurva életbe, ez igazi?! Megbolondult? *A kezeit még magasabbra tartja, összegörnyed. Látja, megadom magam! Aki ennél jobban megadja magát, az hazudik.*

LAKÓ
Parancsolóan az idegen melletti fotelre mutat, amelynek közelében egy asztal található.
Üljön oda!

IDEGEN
Gyorsan leül. Jó, jó, elismerem, megbuktam! Elkapott. De azért nem kell itt össze-vissza lövöldözni, mint egy bekattant céllövöldés!

LAKÓ
Szétdurrantom a fejét, ha kicsit is közelebb merészkedik!

IDEGEN
Nyugodjon már le, főnök! Látja, olyan vagyok, mint az ismeretlen beszart betörő szobra.

LAKÓ
Ajánlom is! Furcsa dolgok történnek mostanában! Nagyon furcsa dolgok!

IDEGEN
Mik történnek?

LAKÓ
Fiatal lányok. Eltűntek. Itt a környéken. Lehet, hogy éppen ön...?

IDEGEN
De drága főnök, úgy nézek én ki, mint egy kéjgyilkos?

LAKÓ
Miért, maga szerint hogy néz ki egy kéjgyilkos?

IDEGEN
Gondolom, ijesztő és félelmetes.

LAKÓ

Hát, kérem szépen, igaz, ön legfeljebb annyira ijesztő és félelmetes, mint egy vérfarkas műfogsorral. De ettől még vígan lehet kéjgyilkos.

IDEGEN

Dehogy lehetek vígan. Egyébként maga se egy tini csaj, mit fosik annyira?

LAKÓ

Mi van, kérem szépen, ha ön egy biszex vámpír, és pont az ilyenekre bukik? Manapság már minden elképzelhető. *Az éjjeliszekrényén lévő vezetékes telefonon tárcsázni kezd.* Na, hívom a rendőrséget!

IDEGEN

Fogai között. Hívja csak nyugodtan, csodálkoznék, ha sikerülne.

LAKÓ

A kagylóba. Halló! Halló! ... Halló! A francba, mi van ezzel?

IDEGEN

Mutatja a kezével. Elvágтам a vezetékét.

LAKÓ

A telefonvillát többször lenyomja, és ismét tárcsázni kezd. Hogy? *A telefonba.* Azt mondja, hogy elvágta a vezetékét! *Az idegennek.* Elvágta a vezetékét...

IDEGEN

Bólogat. És a riasztót is.

LAKÓ

Riasztót? Nincs is riasztónk!

IDEGEN

Pedig valamit még tutira elvágтам.

LAKÓ

Na, várjunk csak! *Idegesen kotorászni kezd az éjjeliszekrénye fiókjában.*

IDEGEN

Csak nem a mobilját keresi?

LAKÓ

Hogy mi?

IDEGEN

Nálam van!

LAKÓ
Azonnal adja vissza!

IDEGEN
Hogy nyakamra hozza a hekusokat, és visszavigyenek?

LAKÓ
Vissza? Hová vissza?

IDEGEN
Harminc évet nyomtam le, főnök! Most szabadultam.

LAKÓ
Mennyi? Te jószágos ég! Azt mondja harminc év?!

IDEGEN
Annyi. Harminc.

LAKÓ
Mi az istent művelt?

IDEGEN
Semmit se műveltem.

LAKÓ
Ennyit nem adnak csak úgy viccből. Még fegyveres bankrablásért sem. Legfeljebb minősített emberölésért.

IDEGEN
Sokatmondóan bólogat. Hát nem is viccből kaptam, drága főnök! Három rendbeli rablógyilkosság.

LAKÓ
Jóságos ég! Akkor most biztosan engem is el akart intézni!

IDEGEN
Senkit nem akartam sem most, sem akkor! Teljesen ártatlanul ültettek le.

LAKÓ
Na persze. Mind ezzel jönnek. De a teljesen ártatlanok nem szoktak csak úgy harminc évet kapni.

IDEGEN
Miért, azok mennyit szoktak? *Szimatolgat.* Olyan bűdös, áporodott itt a levegő.

LAKÓ

Amióta maga itt van.

IDEGEN

Nem nyitná ki egy kicsit az ablakot?

LAKÓ

Nem kell szagolni! *Megcélozza a pisztollyal.* Ismételten felszólítom, azonnal adja vissza a mobiltelefonom! Háromig számolok. Egy... kettő...

IDEGEN

Ne számolgasson! Inkább jöjjön ide érte!

LAKÓ

Nem vagyok teljesen hülye! *Az éjjeliszekrényén lévő termosztetjét lecsavarja, és reszkető kézzel iszik. Kicsit krákol, köhécselel utána.*

IDEGEN

Az mi?

LAKÓ

Semmi köze hozzá!

Miközben a termosztetjét vissza akarja tenni, a pisztolyát elejti. Egy pillanatra mindketten megmerevednek, majd a lakó a fegyvert felkapva a feléje ugró idegenre szegezi, aki ennek hatására furcsa pózban szoborrá dermed, aztán igen óvatosan, mint egy lassított filmben, hátratolat a fotelhez és visszaül.

IDEGEN

Némi gondolkodás után. Jó, elismerem, ez egy rohadt csapdahelyzet! Maga nem tudja a zsarukat hívni, ha meg idejönne a telefonjáért, elszedném a stukkerét. Inkább engedjen, hadd menjek szépen a dolgozóra!

LAKÓ

Szépen a dolgára?! *Felháborodottan.* Hány helyre akar még szépen betörni? Inkább visszajuttatom oda, ahová való. Nem hagyhatok futni egy ilyen sunyi, többszörös gyilkost, aki az életemre tört!

IDEGEN

A kurva életbe, hát nem maga fenyegetőzik folyton azzal a rohadt stukkerrel, drága főnök?

LAKÓ

Ha megkérhetném, ne káromkodjék nekem itt permanensen! *Megint meghúzza a termosztet.* Már másodízben használja ezt a trágár, közönséges „kurva életbe” szófordulatot. Ha már mindenképpen muszáj csúnyán beszélnie, inkább mondja azt, hogy a francba, vagy: a nyavalyába, vagy kombináltan is lehet: a francos-nyavalyába, esetleg a

fenébe, a fészkes fenébe. De ebben a kontextusban talán az égbolt emlegetése lenne a legmegfelelőbb. Jóságos ég! Ó egek! Nagy ég! Magasságos ég! De végszükségben a mennydörgős ménkű is megteszi.

IDEGEN

Közömbösen. Magában egy tánc- és illemtanár veszett el. Inkább azt mondja meg, mi a túrót iszogató? Amitől hirtelenjében ennyire megeredt a nyelve...

LAKÓ

Kis hallgatás után. Ha már annyira érdeklő, speciális vitamin-turmix.

IDEGEN

Aha. Attól speciális, hogy szilvapálinka szaga van?... *A lakó ingerült mozdulatától kissé megszeppenve folytatja.* Oké, oké, de egyelőre még mindig ott tartunk, kérem tisztelettel, hogy maga nem tud telefonálni, és ha ordibál, sem hallják meg, a szomszédos kéglük messze vannak... Tényleg, maga nem fél egy ilyen isten háta mögötti helyen?

LAKÓ

De. Éppen ezért tartok magamnál fegyvert. Főleg azok után, amik mostanában történtek. Négy fiatal hölgy, Ráadásul tegnap még egy rendőrőrmester is eltűnt. Aki utánuk nyomozott, Nem tudja, mi történhetett velük?

IDEGEN

Indulatosan. Drága főnök, egyfolytában azt ugatom, hogy idáig rács mögött voltam, mit tudnék én bármit is?

LAKÓ

Megemeli a pisztolyát. Miért hinnék el egy ilyen kétes figurának, mint ön, bármit is? Mi van, kérem szépen, ha ez a harminc év is csak mese, és éppen ön a ludas ezekben a dolgokban is?

IDEGEN

Még mindig nagyon indulatosan. Nem vagyok kétes figura! És ludas sem vagyok semmilyen „dolgokban”! *Gúnyosan megnyomva.* Kééremszépen! *Önérzetesen.* Ne tessék engem ilyesmivel gyanúsíthatni! *Teljesen nyugodtan.* Egyébként ez egy elég szar helyzet, amibe belekerültünk, főnök.

LAKÓ

Mármint amibe ön került, uram.

IDEGEN

Jó, nem vitatkozom, legyen igaza. De maga szerint ez mit változtat a lényegen?

LAKÓ

Hogy jutott be a lakásomba?

IDEGEN

Könnyen. A fürdőszoba ablakon át.

LAKÓ

Betörte az üvegét?

IDEGEN

Mit tehettem volna, nem volt nálam üvegvágó.

LAKÓ

Az egy igen drága, dupla szigetelésű speciális üveg volt, uram.

IDEGEN

Magánál minden speciális?

LAKÓ

Kik küldték ide, és milyen céllal?

IDEGEN

Kik küldtek volna? Nem is értem a kérdést.

LAKÓ

Kisebb szünet után. Pedig mostanában valakik nagyon rám szálltak.

IDEGEN

Szerintem megártott magának az az izé, speciális turmix! Fogalmam sincs, miről süketel főnök.

LAKÓ

Megcélozza a fegyverrel. Jó. Akkor lelövöm! Jogosan megtehetem, kérem szépen, egy bűnözővel szemben! Aki ráadásul még jelentős mérvű kárt is tett a lakásom állagában.

IDEGEN

Miféle állag? Mondtam, én csak a fürdőszoba ablakát...

LAKÓ

Uram, az állagsérelem éppen ezt jelenti. Mindez pedig megalapoz egy klasszikus jogos védelmi szituációt. Ráadásul szó sem lehet semmiféle excessusról, amennyiben a jogtalan támadás, amint jelen esetben is az öné is, az állagrongáláson túl, emberi élet erőszakos kioltására is irányult.

IDEGEN

Láthatóan nem érti a lakó szövegét. Miről beszél, én legfeljebb csak a kerti lámpája erőszakos kioltására irányultam!

LAKÓ

Azt is megrongálta?

IDEGEN

Miért, tán az is speciális volt? Jó, jó, nem gondolja, hogy egy ilyen apróságért lelő?
Akkor maga mégis miben különbözik egy közönséges gyilkostól?

LAKÓ

Én nem szoktam fiatal lányokat szakmámban megfojtani, a libidóm kielégítésére, hanem csak a személyemet és a tulajdonomat védem.

IDEGEN

Pedig ebben a pillanatban kettőnk közül most inkább én szorulnék védelemre! Vagy nem maga az, aki folyton hadonászik azzal a mordállal? Ha most lelőne főnök, az tuti, hogy nem úszná meg! A sok vért ki sem tudná sikálni a szőnyegekből. Kimutatnák a speciális lámpák.

LAKÓ

Jó, akkor a térdébe lövök. Ott nem vérzik annyira.

IDEGEN

Főnök, mi maga, mentőápoló? Honnan tudja, hogy egy térd mennyire vérzik? ... De tényleg azt hiszi, hogy ezért magát nem varrnák be?

LAKÓ

Engem? Ha nem tudná, éppen mostanában módosították a büntető törvénykönyvet, sokkal nagyobb teret adva a jogos önhatalomnak.

IDEGEN

A törvényeket könnyű ütre módosítgatni. Az elkürt életeket nehezebb.

LAKÓ

Uram, az erőszak nagyon elszaporodott mindenfelé. A háborgó népnek pedig az aktuális hatalom részéről mindig meg van ígérve, hogy rend lesz csinálva.

IDEGEN

Bólogat. A sitten is ez volt a mániájuk. A rend.

LAKÓ

Ordo est anima rerum. Rend az alapja mindennek!. A törvény pedig, nota bene, a rend leghatékonyabb eszköze. Vagyis a törvény alapján simán agyonlőhetem, éppen a rendteremtés érdekében. A rendtelenség a deviancia szülőanyja. Ha én most likvidálom önt, helyreáll a rend...

IDEGEN

Na, és azt majd, mégis hogy magyarázná ki, hogy egy teljesen kiszolgáltatott, fegyvertelen embert lőtt le?

LAKÓ

Honnan tudhatnám, hogy fegyvertelen? Éppen az ellenkezőjét kéne feltételeznom az előéletének ismeretében.

IDEGEN

Lát valami támadóeszközt nálam?

LAKÓ

Tán elrejtette.

IDEGEN

Lehet, de a helyszíneléskor úgyis megállapítanák, hogy semmi ilyesmi nem volt a kezemben. Ráadásul, ha ilyen távolságból lelő, aki békésen kushadok itt a fotelban, ki hinné el, hogy magára támadtam?

LAKÓ

Nyomatékosan és magabiztosan. Nekem elhinnék. *Elbizonytalanodik.* Na, jó, akkor most mégis mi legyen? *Szünet után.* Tudja valaki, hogy itt van?

IDEGEN

Némi gondolkodás után. Nem könnyítem meg a dolgát. Én sem vagyok teljesen hülye. Jobb, ha bizonytalanságban hagyom ebben.

LAKÓ

Újra iszik a termoszból. Kézfejjével megtörli a száját. Köhécsel. Mégis csak lelövöm, ha nem hajlandó együttműködni. Háromig számolok. Egy... kettő...

IDEGEN

Hagyja már abba! Inkább kínáljon meg engem is azzal a speciális turmixszal! Aztán, hagyjon lelépni, és végleg megoldódik mindkettőnk problémája.

LAKÓ

Önt az én problémám csak ne aggassa!

IDEGEN

De mégsem ücsöröghetünk itt egymással szemben, az idők végezetéig. Ráadásul nekem egyre agresszívbabban kell húgyozni. Az előbb találtam pár doboz sört a hűtőjében. Rögtön szétreped a hólyagom, ha nem enged ki.

LAKÓ

Megitta a sörömet is?

IDEGEN

Tudja, hogy hány éve nem ihattam valami normális piát? Kicsit fejembe is szállt. Odabent nagy ritkán juthattam valami hasonlóhoz. Kölni, hígító, fagyálló, ilyesmi. Kóstolt már efféléket?

LAKÓ

Mondja, maga az én sörömtől vált ilyen szemtelen szószátyár, bátor vagánnyá? Tényleg, mielőtt felébresztett, mit művelt a portámon?

IDEGEN

Hát, először valami kaja után néztem. De csak chipset találtam. Egyébként nagy kibaszás az a chips is, én mondom magának, főnök! Jóllakni nem tudsz vele, viszont egyre szomjasabb leszel tőle. Tényleg, nincs valami rendes étel a háznál?

LAKÓ

Azt kell, mondjam uram, a szemtelensége egyre elképesztőbb méreteket ölt, kérem szépen.

IDEGEN

Csalódottan. Gondolhattam volna, hogy így reagál. Na, mindegy, majd később körülnézek.

LAKÓ

Ismét fenyegetően felemeli a pisztolyát. Ön még egyszer itt nem fog körülnézni! *A rabló tömött hátizsákjára mutat.* Az az én hátizsákom!

IDEGEN

A konyhában és itt a szomszéd szobában pár cuccot összepakoltam benne. Remélem nem baj?

LAKÓ

Miféle cuccot?

IDEGEN

Hát ezt-azt. Csip-csup apróságokat. Amit találtam. *Egy marékkal kivesz a hátizsákból és felmutatja.* Néhány gyűrű, nyaklánc, fülbevalók, karkötő, ilyesmi. Remélem, nem valami gagyi bizsuk. Nem örülnék, ha átverne.

LAKÓ

Felháborodva. Átverném? Én magát? Hogy jutott be a trezoromba?

IDEGEN

Dicsekedve. Semmi perc alatt rájöttem, hogy melyik festmény mögött van a fali páncélkazetta, és mi a kódja.

LAKÓ

Látom, a megboldogult nagymamám medálját is megtalálta.

IDEGEN

A megboldogult nagymuteréé volt? Részvétem. És mikor dobta fel a pacskert az öreglány? *Alaposabban megnézi.* Akkor ez igen régi ékszer lehet, a fotón még tizennyolc sincs. De beolvastva nem sokat fogok érte kapni.

LAKÓ

Elképedve. Beolvastva?

IDEGEN

Na persze, így jóval kevesebbet ér, de nehezebb vele lebukni. A rácsos akadémián tanultam ezt az okosságot.

LAKÓ

Szóval ön csak úgy beolvasztaná a nagymamám ízéjét... ?

IDEGEN

Hát értse már meg, hogy nem tehetek mást! *Nagyot ásít.* Olyan álmos vagyok, mindjárt elalszom itt a fotelban ülve. Ne tudja meg, az utóbbi időben miken mentem keresztül. Tényleg nincs egy kis kávéja?

LAKÓ

Felzabálja a chipsemet, megissza a sörömet, és még kávé is követel. Esetleg nem óhajtana valami desszertet is utána?

IDEGEN

Ó, hát az is van? *A Lakó dühös mozdulatot tesz a pisztollyal.* Jó, jó, de most már sürgősen engedjen ki a klotyóra, mert tényleg nagyon kell csövelni, rögtön behugyozok!

LAKÓ

Az az ön baja, minek vedelte be a sörömet! *Dacosan.* Hugyozzon be!

IDEGEN

Kis csend után, békülékenyen. Azért van egy jó hírem is a számára. A pornófotókat, amiket szintén a széfjében találtam, megtartottam magának.

LAKÓ

Miféle pornófotókat?

IDEGEN

Maga csinálta, nem? Nem is rosszak! *Kacsint.* Vén kecske is megnyalja a sót... A modelljeit nekem is bemutatathatná! Tudja, odabent ilyen téren is meglehetősen sokat nélkülöztem.

LAKÓ

Felugrik. Nagyon mérges! Nem tudok semmilyen pornófotókról! A fegyverrel hadonászik.

IDEGEN

Nyugi, nyugi! Visszavonom a vén kecskét! Öreg kecske, nem vén kecske. Hány golyója van még... mármint, úgy értem a tárban?

LAKÓ

Jó, ebből elég volt!

IDEGEN

Ja, és míg el nem felejttem, nálam vannak az iratai is.

LAKÓ

Az irataim?

IDEGEN

A másik szobában a nadrágjában találtam egy brifkóban. *Azt is kiveszi a hátizsákból, felmutatja.* Még nem volt időm átnézni, hogy használhatók-e. Egy igazoltatáskor jól jöhet majd az ilyesmi. Ugyanis, úgy alakult, hogy mindenféle papírok nélkül kellett eljönnöm.

LAKÓ

A fegyverével határozott mozdulatot tesz. Azonnal adjon vissza mindent!

IDEGEN

Inkább hagyjon szépen lelépni. *Némi gondolkodás után, a pisztolyra mutatva.* Magának egyébként honnan van az a csúzli?

LAKÓ

Kis csönd után. Tulajdonképpen ez a szakmámmal jár. Bíró vagyok, kérem szépen. Nyugdíjas bíró.

IDEGEN

Bíró? Az tényleg veszélyes foglalkozás. Veszélyesebb még a sintérnél is. Sőt, ha tudná miket kívántunk nekik odabent, akkor minimum páncéltörője vagy gépágyúja lenne. És hol bíraskodott?

LAKÓ

A táblabíróságon.

Az idegen a félhomályban alaposabban megnézi.

IDEGEN

Hoppá! Szóval akkor maga tényleg egy igazi bíró?

LAKÓ

Tanácsvezető, kérem szépen. De, ahogy említést tettem róla, már csak nyugdíjas.

IDEGEN

Nyugdíjas bíró, aki a táblabíróságon melózott. Tanácsvezető. Ezt nem néztem volna ki magából.

LAKÓ

Mi köze önnek ahhoz, hogy ki vagyok? Adja vissza, amiket ellopott, és tűnés! Látja, meggondoltam magam, mégis futni hagyom.

IDEGEN

Hallgatózik. Szakad az eső. Csak nem akarja, hogy szarrá ázzak? *Nagyot ásít.* *Egy darabig meredten nézi a lakót.* Várjon csak! Rájöttem!

LAKÓ

Mire?

IDEGEN

Zseblámpával rávilágít a lakóra. A kurva életbe, hát maga ítélte el engem!

LAKÓ

Micsoda?

IDEGEN

Maga mérte ki rám azt a kibaszott harminc évet!

LAKÓ

Ne káromkodjon itt, mert kivezettetem!

IDEGEN

Micsoda? Maga...

LAKÓ

Ő is alaposabban szemügyre veszi az idegent. Én ítéltem el? Lehet. Nem emlékezhetem minden címeres gazfickóra, akit rács mögé juttattam.

IDEGEN

Látja, ennyi év után is emlékszem rá! Bár elég sokat változott külsőleg. De még mindig az a nagyképű kiállhatatlan, kekec, pojáca, aki volt.

LAKÓ

Hagyja abba, elegendem van önből!

IDEGEN

Hát még nekem! Maga miatt ültem harminc évet, teljesen ártatlanul.

BÍRÓ

Hagyjuk már ezt az „ártatlan” szöveget! Ezzel cseppet sem hat meg!

IDEGEN

Miért? Maga még soha nem tévedett? Soha nem ítélte el ártatlant?

LAKÓ

Errare humanum est. Csak az nem hibázik, aki nem dolgozik.

IDEGEN

Tudom, és ahol fát lopnak, ott hullik a forgács...

LAKÓ

Én harminc évet biztosan nem osztottam ki csak úgy, kérem szépen senkinek, hogy nem győződtem meg száz százalékosan az illető bűnösségéről.

IDEGEN

Száz százalékosan? Azt is bizonyítottan látta, hogy bent jártam az áldozatok lakásában. Pedig nem lehettem ott! Alibit igazoltam. Maga mégis mindenre csak bólogatott, amit az a szemét ügyész nő pofázott.

LAKÓ

Hivatalos hangon. Mi volt az ön elleni vád?

IDEGEN

Kicsináltam egy autóversenyzőt, a terhes nejét, és annak a náluk vendégségben lévő édesanyját. Állítólag ki is fosztottam a lakásukat. Úgy emlegették: az évtized bűnügye.

LAKÓ

Aha. Gyanítom, melyik eset lehetett ez. *Nevetni kezd.* Nem maga volt, aki ordibált és leköpte az ügyész nőt?

IDEGEN

Az a ribanc olyan baromian gonosz volt, még a halálbüntetést is megfellebbezte volna a terhemre. Maga is leköpte volna, ha büntetlenül életfogytiglanival fenyegetik.

LAKÓ

Érdekes, engem egy ügyész nő sem fenyegetett soha ilyesmivel. Egyébként a fiam hamarosan hazatér szolgálatból, s ha itt találja...

IDEGEN

Nevet. Ne kamuzzon, magának nincs is fia! Többet tudok az életéről, mint maga. A felesége sok éve elhagyta, gyerekük nem született, a szülei rég nem élnek. Sokat piált, ezért rokkantnyugdíjba küldték. Mert elszúrt egy csomó ügyet.

LAKÓ

Egyetlen hibás ítéletem sem volt, kérem szépen!

IDEGEN

És az a bankrablás, ahol a teljes személyzetet kinyírták? Az igazi tetteseket csak jóval később, egész véletlenül találták meg. De maga az ártatlanokat akkorra már régen lesíttelte tényleges életfogytiglanira.

LAKÓ

Ártatlanokat?! Egy csomó fegyveres rablás volt még a rovásukon! És a későbbi vizsgálat is megállapította, hogy mindenben szakszerűen és jogszerűen jártam el, csak a végkövetkeztetésem volt e tekintetben sajnálatosan hibás, kérem szépen. Ön minderről egyébként honnan értesült?

IDEGEN

Nem olyan zárt világ az a börtön, főnök! A nőügyeiről is értesültem, bírókám. Maga megdugott egy fiatalos prostit, akit aztán jutalmul cserében, az ülnökeket is megvezetve, felmenttetett. Az illető szerint, aki nekem ezt odabent elmesélte, nem is egy ilyen esete volt.

LAKÓ

Szemenszedett hazugság! Kitől hallott erről?

IDEGEN

Önmagát tévedhetetlennek tartó, hiú, önimádó pojáca - ezt mondták magáról a háta mögött. Aki bort iszik és vizet prédikál. *Megvetően*. Tényleg, az én tárgyalásomat is mindig azzal kezdte, hogy a mellényzsebéből az ezüst zsebóráját teátrálisan kihelyezte a pulpitusra, a bírói kalapács mellé... *Előveszi a zsebéből a bíró zsebóráját és mutatja*. Akár valami harmadosztályú hollywoodi filmsztár. Pfuj! *Maga elé köp a padlóra*.

LAKÓ

Az az óra is az enyém!... Ne köpködjön itt, ez nem tárgyalóterem!

IDEGEN

Egyébként, tudja, még a közvetlen kollégái is, hogy nevezték a háta mögött?

LAKÓ

Hagyja abba!

IDEGEN

Fafej, vaskalap. Így becézték.

LAKÓ

Hagyja abba!

IDEGEN

Miért, tán kiürítetteti a termet?

LAKÓ

Rosszindulatú hazugságok! Rengeteg elismerést kaptam. Sokáig egyetemi oktató is voltam. Nagydoktorit szereztem. De nem tartozom önnek beszámolási kötelezettséggel erről sem! *Gondolkodik*. Sok ellenségem volt. Mert könyörtelen voltam, sőt elismerem, szigorú. Harcoltam a korrupció, urambátyám kapcsolatok, a maffia ellen. Leginkább ezért haragudtak rám. Megpróbálták kinyírni. Ki akartak nyírni. Erkölcseleg is. *Kisebb szünet után*. De most már belátom, abban bizonyosan hibáztam, hogy önnek csak harminc évet adtam.

IDEGEN

Mit kellett volna, halálbüntetést?

LAKÓ

Sajnos akkorra már eltörölték. Pedig vannak esetek, amikor bizony szükség lenne rá. Társadalmi önvédelemből.

IDEGEN

Nem elég önvédelem, ha lesittelik végleg?

LAKÓ

Nem. Például egy pszichopata sorozatgyilkost börtönbüntetéssel sem lehet megnevelni. Az ilyenektől a közösséget egyszer s mindenkorra meg kell kímélni. Véglegesen kiiktatni. Nincs mese. Golyóval, méreggel, kötéllel, az már tulajdonképpen technikai részletkérdés.

IDEGEN

A nyakához nyúl, fintorog. Technikai részletkérdés... És, ha utólag derül ki, a tag teljesen ártatlanul kapott állami nyakkendő?

LAKÓ

A justizmord nem komoly ellenérv. Mi van például, ha a pilóta vagy a légiirányító hibázik? Tán akkor az utasok nem teljesen ártatlanul halnak meg? Ha egy bíró elszúr valamit, legfeljebb egy-két embert végeznek ki ártatlanul.

IDEGEN

Legfeljebb... Szerintem mindenkinek joga van az élethez. Attól senki nem foszthatja meg. Még akkor sem, ha ez az egész úgynevezett élet csak egy nagy szarkupac.

LAKÓ

Ön szerint a tényleges életfogytiglani büntetés az mennyivel humánusabb? Én ugyanis azt gondolom, valójában sokkal rosszabb.

IDEGEN

Ott legalább még reménykedni lehet valamiben. Tudja, a remény fingik ki utoljára.

LAKÓ

Ordítva. Miért tartunk el titeket a jó meleg börtönökben, életetek végéig, az adófizetők pénzéből?

IDEGEN

Ő is ordít. Ha jól tudom, a kivégzés sem olcsó multság ám!

LAKÓ

Hagyjuk ezt a szócséplést! A lényeg az, hogy ön megérdemelte volna a legsúlyosabb büntetést, a tényleges életfogytiglanit. Gondolom, akkor megszántam, gondolom azt hittem, egy fiatalembernek harminc év elégnek bizonyul ahhoz, hogy majd megjavul, és idővel a társadalom hasznos tagjává válik.

IDEGEN

A társadalom hasznos tagjává... Ki az a hasznos tag?

LAKÓ

Aki normálisan él. Szorgalmasan dolgozik, főnökei megbecsülik, van szép családja, takaros háza, nincsenek káros szenvedélyei, és persze főleg jó hazafi.

IDEGEN

Ezek szerint akkor maga sem egy kimondottan hasznos tag, főnök!

LAKÓ

Igenis, a kritériumok többségének megfelelek!

IDEGEN

Mit jelent az, hogy jó hazafi?

LAKÓ

Hát...aki szereti a hazáját, de nem szereti a melegeket. Ismeri és tiszteli. a nemzeti himnuszunkat, a nemzeti zászlónkat, ilyesmiket. Aki...

IDEGEN

Jól ismerem ezeket! Tele a tököm az ilyen társadalomnak kurvára hasznos tagokkal... Egyébként meg nem is igaz, maga nem szánalomból adott nekem harminc évet, hanem az elmeszakértői vélemény miatt! Még sajnálkozott is, hogy nem voltam teljesen beszámítható, és ezt kénytelen a javamra figyelembe venni. Csak a lényegét nem hallotta meg: ártatlan voltam! Ártatlan!

LAKÓ

Attól még nem lesz valaki ártatlan, hogy folyton ezt ismételgeti, mint egy idegbeteg papagáj. Ártatlan vagyok! Ártatlan vagyok!

IDEGEN

Pedig tényleg ez az igazság. A nagy semmiért szóztam rámm harminc évet!

LAKÓ

Harminc? De uram, csak most kapcsolok, önt harminc évvel ezelőtt nem is ítéltettem el!
Még húsz éve sincs annak, amióta kiemelt élet elleni ügyekkel kezdtem foglalkozni a táblabíróságon! Ha meg én ítéltém el, hogyhogy máris kiszabadult, kérem szépen?

IDEGEN

Kis gondolkodás után. Jól viselkedtem, és kiengedtek.

LAKÓ

Ennyivel hamarabb nem engedhették ki!

IDEGEN

Nagyon jól viselkedtem!

LAKÓ

Ön csakis úgy lehet most itt, hogy valahogyan megszökött.

IDEGEN

Nem szöktem meg, kiengedtek! Rájöttek, hogy büntelenül vágtak sirtre.

LAKÓ

És ezt éppen egy volt bíróval akarja elhitetni? Egyébként, mintha akkoriban nagyjából be is ismerte volna a terhére rótt gyilkosságokat. Legalább is nekem úgy rémlik.

IDEGEN

Ez jó kifejezés, hogy rémlik. Tényleg rémületes volt. Beültettek a zárkamba egy vamzert, aki rádumált, tegyek írásbeli nyilatkozatot, amiben elvállalom a balhét. S akkor majd az ő ügyvédje elintézi, hogy a fogdából kikerülhessek. Aztán később visszavonom. Addig nyomta a vakert, még bevettém a meséjét. Alig múltam tizennyolc, és szörnyen naiv.

LAKÓ

Én aztán biztosan nem ültettem be senkit ön mellé.

IDEGEN

Az illetővel később összetalálkoztam odabent. Miután elbeszélgettem vele a zuhanyozóban, mindent el is ismert. Bevallotta, hogy titkos vádalkut kötöttek. Még valamennyi lóvét is kapott. Itt van a fejemben az egész peranyag főnök, beleégett az agyamba, bármikor lejátszhatom, mint egy dokumentumfilmet.

LAKÓ

Nem érdekel az elfuserált dokumentumfilmje!

IDEGEN

Amikor például a védőm arra hivatkozott, hogy a szemtanúk egyike sem volt teljesen biztos abban, hogy tényleg engem látott a helyszínen, maga fölényesen kifejtette, hogy

„éppen ez az életszerű, ettől hihető az egész.” „Hogy nem teljes határozottsággal állították, vagyis nem beszéltek össze.”

LAKÓ

Ez így is van!

IDEGEN

Maga szerint a büntett okozta sokkhatás is befolyásolhatta őket, ezért voltak bizonytalanok. Aztán maga rádumálta őket, hogy mégis csak engem láttak!

LAKÓ

Nem beszéltem rá senkit semmire. Legfeljebb segítettem a vallomása érthetőbbé tételében. Már nem emlékezhetem minden apró részletre.

IDEGEN

Apró részletek... Magának apró részletek, nekem az életem. Oké, de nem is vártam magától mást, mint tagadást, hazudozást.

LAKÓ

Ha már a hazudozásnál tartunk, térjünk vissza még oda egy pillanatra, hogy tudott ön egy szigorúan őrzött fegyházból csak úgy pik-pakk meglépni?

IDEGEN

Mondtam már, kiengedtek.

LAKÓ

Az éjjeli lámpa fényét váratlanul az idegen felé fordítja, és alaposabban szemügyre veszi.
De hiszen ön most is rabruhában van!

IDEGEN

Egy ideig gondolkodik. Oké. Úgy sem hinné el, hogy ez a legújabb tavaszi divatkollekció. A szerencse segített. Az egyik börtönből egy másikba vittek, amikor pár kilométerre innen az autópályán egy hatalmas kamion belénk rohant. A rabomobil kigyulladt és felrobbant. Nagy mázlim volt, csupán én maradtam életben, pár karcolással megúsztam. És mielőtt a kommandó és a mentők odaértek volna, lefalcoltam. Aztán megláttam a közelben ezt a házat.

LAKÓ

És az teljesen biztos, hogy csak ön maradt életben? Nem szeretnék újabb váratlan éjszakai vendégeket, kérem szépen.

IDEGEN

Az autóban csak négy fegyőr volt, meg én. De, ahogy mondtam, mind feldobták a pacskert.

LAKÓ

Nyilván ön is besegített ebben!

IDEGEN

Nem volt rá szükség. Pecsenyére sülték. Pontosabban szénné égtek.

LAKÓ

Ha tényleg így történt, akkor nagyon valószínű, hogy most a fél ország rendőrsége önt keresi.

IDEGEN

Ki az az idióta smasszer, aki egy kiérdemesült nyugdíjas bírónál keresne?

LAKÓ

Mindenütt keresni fogják.

IDEGEN

Egyre jobban esik! Ilyenkor tuti, hogy nem jönnek. Ennyire én is ismerem őket. De engedjen végre ki, főnök, már tényleg brutálisan kell csövelni!

LAKÓ

Az az ön baja. Miért védelte be a sörömet?

IDEGEN

Elárulom, a whiskyjéből is ittam. *Elfintorodik.*

LAKÓ

A whiskymből?

IDEGEN

Elég durva, elég szar volt. Miből készült? Krumpliból vagy faszeszéből?

LAKÓ

Azzal a vendégeimet szoktam kínálni.

IDEGEN

Magának vendégei? El ne higgyem már! Hacsak nem hozzám hasonlóak.

LAKÓ

Magához hasonlóak? *Gyanakodva, fűrkészően nézegeti.* Apropos, milyen színű az ön bőre?

IDEGEN

A bőröm? Miért érdekli az magát? Nem is tudom... Gondolom, olyan bőrszínű.

LAKÓ

Kioktatóan. Uram, alapvetően kétféle bőrszín lehetséges, fekete vagy a fehér. És van még a kettő közötti átmenet.

IDEGEN

Hát akkor olyan átmenet.

LAKÓ

De mégis, melyik inkább? Fehéres barna vagy barnás fehér? Félbarna?

IDEGEN

Félbarna. Szeletelt. De tényleg, a francba, most már engedjen már kimenni főnök úr, vagy zihér, hogy rögtön levizelem a speciális szőnyegét!

LAKÓ

Na, jó, menjen előre! Gondolom, már ismeri a járást.

Kiszáll az ágyából és a pisztolyt rászégezve elindul az idegen után.

Egymást követve kimennek.

Kis szünet elteltével zörejeket, dulakodás zaját, nyögéseket, kiabálást hallunk odakintről.

LAKÓ HANGJA

A fenébe, mit művel? A szentségit! Hagyjon már békén!

IDEGEN HANGJA

A kurva rohadt életbe!

Újabb dulakodási hangok szűrődnek be. Egy lövés is eldördül.

LAKÓ HANGJA

A francba, azonnal adja vissza!

IDEGEN HANGJA

Fel a kezekkel bírókám! Menjen előre! Na, indíts!

Feltartott kézzel bebotorkál a lakó, mögötte néhány lépéssel lemaradva követi az idegen pisztollyal a kezében.

IDEGEN

Üljön oda! ÜI! ÜI! *A lakót ugyanoda küldi, ahol ő ült korábban.* Meg ne moccanjon, mert szitává lövöm!

A lakó leül.

LAKÓ

A mellkasát szorongatja. Dehogyan moccanok! Uram, én nagyon rosszul érzem magam. Be kéne venni a gyógyszereim.

IDEGEN

Miféle gyógyszereit?

LAKÓ

Szívre, cukorra, gyomorra, májra, magas vérnyomásra.

IDEGEN

Hogy tudja ezt mind fejbe tartani? Hol tartja?

LAKÓ

A konyhában, a kredencben.

IDEGEN

És mi van, ha csak szimulál itt nekem?

LAKÓ

A mellkasát szorongatja, a levegőt kapkodja. Uram, fulladok. A szívem! Kell az a gyógyszer! Kimegyek érte.

IDEGEN

Ráemeli a fegyvert. Hát fulladjon meg! Mert egyelőre maga nem megy sehová.

LAKÓ

Akkor most mégis mit akar?

IDEGEN

Először is, végre hallgasson végig! Szeretném bebizonyítani, hogy ártatlanul ítélt el.

LAKÓ

Mit akar még bebizonyítani húsz év elteltével?

IDEGEN

Mi az a húsz év? Velem ültek olyanok is, akiknek a perük majdnem ennyi ideig tartott alapesetben. Még jó, hogy az ilyesmi nem örökölhető. Lennének olyan bűnügyek is, ahol a gyerekeknek kéne a büntetést leülni a fater helyett. Ezt nevezik nagyon életfogytiglaninak.

LAKÓ

Nekem is voltak elhúzódo ügyeim kérem szépen. Egy lelkiismeretes ítéző mégsem döntheti el pénzfeldobással, kinek van igaza. Alaposan meg kell rágni, mi legyen a végső verdikt.

IDEGEN

Abban egyetérték, tényleg nem snúrozás ez. Jól megrágni, utána meg kiköpni. Az én ügyemet nem sokat rácsálta, mielőtt kiköpdöste.

LAKÓ

Uram, a köpködés az ön szokása.

IDEGEN

Még húsz sem voltam, amikor elmeszelt, Egyetemi felvételire készültem, munka mellett, levelező szakra.

LAKÓ

A jogi karra mi? Na, jó, teljesen értelmetlen ez a beszélgetés.

IDEGEN

Könnyen elbánt velem. Az anyám nevét kérdezte. Megmondtam. Pedig három évesen láttam őt utoljára. Majd azt kérdezte, hol lakik. Mondtam, hogy már sehol. Mire maga: mi az, hogy sehol, hontalan? Mondtam, nem, csak már odaát van. Maga megint értetlenkedett: hogyhogy odaát van? Mondtam, hát már meghalt. Erre maga: ki halt meg, az isten szerelmére? Hát az anyám. Mire maga: de hiszen én magát kérdeztem, hogy hol lakik, nem az édesanyját!

LAKÓ

Ha ez vigasztalja, nem ön volt a leghülyébb a praxisomban. De az biztos, hogy helyesen döntöttem. Akkor és ott ezt diktálta a bírói meggyőződésem.

IDEGEN

Vagy inkább az előítélete.

LAKÓ

Amit ön előítéletnek nevez, az a megérzés. Én csak ránéztem valakire, s többnyire máris megláttam, hogy bűnös vagy ártatlan.

IDEGEN

Nem elég ártatlannak lenni, annak is kell látszani?

LAKÓ

A bűnös hiába próbált meg ártatlannak látszani. Nálam ez soha nem jött be.

IDEGEN

És mi a bűnösség? Egyáltalán, mi a bűn? Ami egyik helyen bűn, azért máshol elismerés jár. Van ahol mások kinyírása hősiességnek számít, sőt az öngyilkos merénylők all inclusive ellátásra számíthatnak a túlvilágon, máshol meg méreginjekció jár érte. Van, ahol a tizenkét-tizenhárom évesek már összeházasodnak, máshol ugyanez kiskorú megrontása. Tudja, hogy ha én bíró lennék, ebben a káoszban nem mindig tudnék eligazodni.

LAKÓ

Ez is egy szakma, amit meg lehet tanulni. A törvények eligazítanak.

IDEGEN

Nevet. Volt egy zárkatársam, akit megbüntettek, mert ürget öntött, mivel, hogy az ürge védetté lett nyilvánítva. Hiába reklamált: hát ha látnák, hány szerencsétlen ürge él velem együtt a cigánysoron, akik szintén védelemre szorulnának? A bíró csak röhögött. A haver mindebből azt a tanulságot vonta le, hogy az ürge is csak akkor védett, ha nem cigány...

LAKÓ

A törvényt mindenkinek tiszteletben kell tartani. A cigányoknak is. És akkor cserében a törvény is tiszteletben tartja őket.

IDEGEN

Maga szerint a törvény mindig mindenkivel tisztességes?

LAKÓ

A törvény evidencia. Az nagyon nem lenne helyes, ha egy átlagember folyton vitatkozhatna a törvénnyel, és attól tenné függővé a betartását, hogy ő személy szerint azzal egyetért-e, illetve, hogy annak betartása neki előnyös-e.

IDEGEN

Szóval nincs jogom a törvényeket kifogásolni?

LAKÓ

Kifogásolni kifogásolhatja, de amíg érvényben vannak, be kell tartani.

IDEGEN

És ha idióta törvényhozók idióta törvényeket hoznak, mert például be vannak rúgva? Megrészegültek a hatalmuktól?

LAKÓ

Uram, szabályok nélkül nem lehet élni.

IDEGEN

Hülye szabályokkal lehet? Ráadásul, a törvény is mindig az erősebbet védi.

LAKÓ

A törvény előtt mindenki egyenlő. Már a nagy francia forradalomban is nyilvánították, a törvény egyformán törvény mindenki számára, akár védelmez, akár büntet.

IDEGEN

Aha. Látott már maga sovány börtönszakácsot?

LAKÓ

Ez most, hogy jön ide?

IDEGEN

Hát úgy, ahogy nem létezik girhes rendőrkutya sem.

LAKÓ

Arra akar célozni ezzel, hogy...

IDEGEN

Arra. Amikor a zárkatársam egy sztárügyvédnek siránkozott, hogy sürgősen jogi tanácsra lenne szüksége, de nincs egy vasa sem, akkor a doktor úr nevetve azt mondta, adok én magának jogi tanácsot ingyen is, de az olyan is lesz... És mi van, ha mondjuk, nincs, aki kiokosítson, és nem is ismerem a szabályokat?

LAKÓ

A törvény nem tudása, nem mentesít.

IDEGEN

De ha egy más környezetben más szabályokat tanultam?

LAKÓ

Az az ön baja, kérem szépen. Akkor is el kell fogadni a főszabályokat. Nem lehet egyszerre sokféle norma szerint élni. Az káoszhoz, rendetlenséghez vezet. A rendetlenség pedig...

IDEGEN

Tudom, tudom, a rendetlenség pedig a deviancia szülőanyja.

LAKÓ

Meglep, hogy ön milyen tanulékony.

IDEGEN

Egyébként az ügyvédem gyakran hivatkozott az ártatlanság vélelmére. *A védőt utánozva.* „Nem a vádlottnak kell bizonyítania az ártatlanságát, hanem éppen ellenkezőleg. Senki sem kötelezhető ártatlansága bizonyítására.” *Saját hangján.* De maga ezzel sem törődött.

LAKÓ

A konkrét védőbeszédre már nem emlékszem, de a tapasztalataim szerint a védelem mindig akkor folyamosodik az ártatlanság véelme, vagyis az in dubio pro reo egyébként nemes jogelvének hangoztatásához, amikor semmilyen komolyabb konkrét érveléssel nem tud előhozakodni. Ilyenkor jönnek az ügyvéd kollégáknál a szóvirágok, közhelypufogatások.

IDEGEN

Az ügyvéd szerint a kezeimen talált löpornyomok aközben is odakerülhettek, amikor a kommandósok letartóztattak, és motozás, bilincselés közben kesztyűjűkkel összefogdostak. Ők ugyanis köztudottan rendszeresen járnak lögyakorlatokra. De maga ezzel kapcsolatban is fölényeskedett, és a bizonyítékok zárt láncolatáról tartott kiselőadást.

LAKÓ

A védőjének akkor lett volna igaza, ha a bizonyítékok nem egyértelműen a vádlott, vagyis az ön bűnössége irányába mutattak volna.

IDEGEN

Az ujjlenyomatok hiányát is a terhemre értékelte. Azt hajtogatta, hogy ezek nemléte nem jelenti azt, hogy nem járhattam a helyszínen.

LAKÓ

Tán nem volt ebben is igazam? Az ujjlenyomat elkenődhet, le is törölhetik, de az sem zárható ki, hogy a tett elkövetésekor kesztyűt viselt.

IDEGEN

Hát ez vicces! Ha lett volna ujjlenyomatom, azért vagyok bűnös, ha nem volt, akkor meg azért.

LAKÓ

Az ön esetében, mint már említettem, az lehetett a lényeg, hogy a közvetett bizonyítékok bizonyára zárt láncolatot képeztek. Másként nem ítéltem volna el, csak ezt tudom ismételtetni.

IDEGEN

Miféle zárt láncolat? Legfeljebb a kezeimen és lábaimon volt zárt láncolat.

LAKÓ

Hiába viccelődik, ez akkor is így van. Gondolom, a nyomozók nem találtak semmiféle olyan motivációt sem, amelyik extránus, elkövetőt feltételezhetett volna.

BEGTÖRŐ

Milyen elkövetőt?

LAKÓ

Extránus, vagyis kívülálló. Aki önön kívül egyáltalán még szóba jöhetett volna.

IDEGEN

És nekem mi lett volna a motivációm?

LAKÓ

Nem volt ön kábszeres?

IDEGEN

Legfeljebb néha egy-egy spangli, amit az intézetben.

LAKÓ

Lehet, hogy függő volt, és a pénz kellett a drogra. *Megint köhécselni kezd, tapogatja a mellét, zihálva.* Uram, tényleg igazán nagy szükségem lenne a gyógyszeremre... *Közben alattomosan meg akarja szerezni a fegyvert, de az idegen felkapja előle.*

IDEGEN

Csakhogy a nagy szigorúsága közben persze olyan alapvető dolgokat is elmulasztott megtudakolni, hogy korábban volt-e valaha is lőfegyver a kezemben, és érték-e annyira a kezeléséhez, hogy három ember hidegvérrel kivégezzek.

LAKÓ

Még mindig zihálva. A védőjének lett volna a dolga, hogy utána nézzen.

IDEGEN

De ha ő ezt mégsem tette meg, mert egy zöldfülű köcsög volt? Egyébként őt is maga rendelte ki a részemre.

LAKÓ

Kérem, hadd vehessem be legalább a szívcsappjeimet!

IDEGEN

Hol tartja azokat a szívcsappjeit?

LAKÓ

A konyhában a többi gyógyszerrel, a kredencben, kis barna üvegben.

IDEGEN

Azt mondja, kis barna üveg?

LAKÓ

Igen. A legfelső polcon.

IDEGEN

Fehér kupakkal? *A lakó bólint. Rövid csend után.* Azt hiszem, gond van. Megittam...

LAKÓ

Megitta a szívgyógyszerem is?

IDEGEN

De hol is tartottunk? Ja, igen! Magát az sem érdekelte, egyáltalán hozzájuthattam-e a gyilkos fegyverhez. Különleges pisztoly volt, ezt a típust a fegyverszakértő állítása szerint csak a deszantosok használták. Mondja, miért nem gondoskodott a részemre tapasztaltabb ügyvédéről?

LAKÓ

Ha nem volt vele megelégedve, meghízhatott volna valaki mást.

IDEGEN

Nagyon jól tudja, hogy nem volt rá pénzem.

LAKÓ

Ön sem gondolhatja komolyan, hogy ezért is én vagyok a felelős. *Dörzsölgeti a mellkasát.* Pocsékul vagyok! Sürgősen orvost kéne hívni.

IDEGEN

Az sem érdekelte magát persze, hogy ha kiraboltam őket, és az értékeiket magammal vittem, mint ahogy az a rohadék ügyész nő állította, a sok cucc hova tűnt. Mert nálam semmit nem találtak.

LAKÓ

Feltételezem, elrejtette valahol.

IDEGEN

Hát ez az! Feltételezhettem! Egyébként alibit is igazoltam. Akkor este valaki látott is engem az autóversenyző házától majd száz kilométerre. Csak ezt a tanút a rendőrség sajnos nem találta meg.

LAKÓ

Akkor pontosítsunk, ön csak szeretett volna alibit igazolni!

IDEGEN

Később tudtam meg, hogy azt az embert a zsaruk nem is keresték. Legalább tucatnyian nyomoztak az ügyemben, és mégis elhiggyem, hogy egy ekkora csapatnak az idejéből pont erre nem futotta?

LAKÓ

És mi van, ha a tanú csak az ön fantáziájában létezett? Ismert trükk ez is.

IDEGEN

Szerintem meg maga fantáziál megint, amikor ilyesmiket feltételez rólam.

LAKÓ

Nézze uram, a bíró olyan, mint az a szabó, aki hozott anyagból dolgozik! Nem nyomozhat, csak azokat a bizonyítékokat tudja megvizsgálni, amiket elébe raknak. És azokból próbálja kihozni a legjobbat.

IDEGEN

De mi van, ha a hozott anyag valami csempészett selejtes kínai szar? *Kis csend után.* Egyként is mi maga, női szabó? Intim fehérneműeket is varr hozott anyagból?

LAKÓ

Miket hord össze megint?

IDEGEN

Melltartókat, meg bugyikat találtam a fürdőszobában.

LAKÓ

Melltartókat, meg bugyikat?

IDEGEN

Nem is tud róluk? *A zsebéből kivéve felmutatja őket.* Ez érdekes!

LAKÓ

Nagyon is az! Nem lehet, hogy ezeket ön csempészte a házámba?

IDEGEN

Majd betörök valahová, hogy becsempésszek valamit! Miért tennék ilyet?

LAKÓ

Talán, hogy rám kenhesse a kéjgyilkosságokat. *Felcsattan.* Menjen, menjen! Viheti a zsákmányát is a hátizsákkal, sőt a pisztollyal együtt, csak tényleg ne lássam többet!

IDEGEN

Csak hogy már nem az a tinédzser balek vagyok. A maga jóvoltából volt időm odabent sok mindent átgondolni. Ha akkor lelkiismeretesebb, és nem a látszat alapján ítél el, feltevések alapján, most nem itt szaroznék magával, hanem talán taníthatnék valahol. Mert tanár szerettem volna lenni, bírókám. Maga miatt nem lehettem.

LAKÓ

Tanár? Ön? Álmodik a nyomor.

IDEGEN

Ez nagyon megy magának, ez a gúnyolódás.

LAKÓ

Ha eltűnik innen, nem kell hallgatnia. Nem kellett volna hozzám betörnie.

IDEGEN

Először maga tört be az én életembe, amikor harminc évre ítelt, ártatlanul.

Váratlanul hangos, puffanás-szerű hangot hallunk. A különös zörejt valahonnan kintről hallatszik. Beugranak mindketten az ágyba, egymásról lerángatva magukra húzzák a paplant.

IDEGEN

Fojtott hangon. Mi a franc volt ez?

LAKÓ

Ugyancsak suttogva. Fogalmam sincs.

IDEGEN
Jött valaki?

Kis ideig mindketten ijedten hallgatóznak. Nyomasztó a csend.

LAKÓ
Lehet, hogy a szél csapta be a kertkaput. Amit ezek szerint, feltételezem, szintén megrongált. Szépen kérem, fejezzük már be ezt az egész komédiát.

IDEGEN
Még mindig zuhog. Ezért egy kicsit még maradok. *Nagyot ásít megint.* Különben sincs hová mennem!

LAKÓ
Akkor most hogyan tovább?

Meghúzza az éjjeliszekevényen lévő termoszt, aztán átnyújtja az Idegennek, aki szintén iszik belőle. majd visszaadja. Kis ideig csöndben fekszenek egymás mellett.

IDEGEN
Várjon csak, támadt egy ötletem!

LAKÓ
Ötlete?

IDEGEN
Ruhát cserélünk.

LAKÓ
Hogy mit?

IDEGEN
Vetkőzni kezd. Maga felveszi az én cuccaimat, én pedig a magáét.

LAKÓ
Megbolondult? Dehogy cserélek! Miért cserélnék? Magamra vegyem a koszos, bűdös gönceit?

IDEGEN
Dehogynem! *A lakó feje mellett a falba lő, ahol egy képet talál el, a kép nagy csattanással a földre esik.*

LAKÓ

*Ijedten összerезzen. Oké, oké, rendben van, csak könyörgöm, ne lövöldözzön!
Villámgyorsan leveszi a pizsama alsóját és felsőjét. Ott áll fehér alsógatyában. A
gatyájára mutat. A gatyát is?*

IDEGEN

*Kegyesen. Az maradhat. Ő is leveszi a rabruhát. Rajta is fehér alsógatyája van. A rabruhát
odahajítja a lakónak. A nyakba akasztható zseblámpát megtartja. Passzolja ide maga is!*

A lakó is odadobja a pizsamáját. Mindketten magukra veszik a másik holmiját.

LAKÓ

És most?

IDEGEN

Mit és most? Egész jó ebben a szellős, szappanillatú pizsiben! Mintha máris én lennék a
bíró. *Előveszi a lakó igazolványait és felmutatja. De hát mostantól kezdve igazából én is
vagyok. Maga meg börtöntöltelék. Egy börtöntöltelék, aki letiplizett a fegyházból.
Stimmt?*

*A hátizsákból húsklopfolót véve elő, az asztalra csap vele. Csendet! Kihirdetem az alábbi
ítéletet! Kérem, mindenki álljon fel! Az eljárás során bebizonyosodott, hogy a vádlott a
társadalomnak egyáltalán nem hasznos tagja, hanem hozott anyagból bütykölő, egy
rendbeli, haszontalan szabász-varrász. A közvetett bizonyítékok e tekintetben zárt
láncolatot alkotnak. És mind az ön irányába mutatnak. Közben a zseblámpával a Lakó
arcába világít.*

LAKÓ

Oltsa már el, kérem! És ne szellemeskedjen! Egyáltalán nem vagyok vicces kedvemben.

IDEGEN

Tudja mit, egyre jobban tetszik ez a csere! Én leszek a nyugdíjas bíró véglegesen, sőt,
újra aktivizálom magam, ön pedig húzhat vissza a sittre. Csak ránézek önre, és messziről
látom, hogy bűnös. Én ezt bárkin azonnal kiszúrom. És ez nem valami előítélet nálam. Ez
egy megézés. *Megint nagyot ásít.*

LAKÓ

A rendőrök úgyis rá fognak jönni, hogy maga a szökött gyilkos!

IDEGEN

*A húsklopfolóval ismét az asztalra csap. Csendet! Elítélt, ön ezentúl csak akkor beszélhet,
ha kérdezik. A lakó grimaszt vág, ingerülten legyint. És, ha megkérhetném, a
továbbiakban szólítson tisztelt bíró úrnak. Ásít. Mi van velem, esküszöm, rögtön
leragad a szemem! Fárasztó ez a bírói hivatás.*

LAKÓ

A ruhacserétől még nem válik magából bíró... tisztelt bíró úr. A bűnt nem lehet
magunkról csak úgy levetni, mint egy piszkos ruhát.

IDEGEN

És azt hiszem, ha továbbra is sokat pofázik, el kell, hogy intézzem. Igen, csak ez az egyetlen jó megoldás. Tulajdonképpen ez részemről klasszikus jogos védelmi szituáció lenne.

LAKÓ

Kérem, ne tegye. Úgyis kiderülne!

IDEGEN

Erélyesen. Tisztelt bíró úr!...

LAKÓ

Megadóan. Tisztelt bíró úr.

IDEGEN

Azon agyalok, beszólok a kapitányságra az ön mobilján, hogy betörő van a házamban, aztán, miközben éppen telefonálok, hirtelen elkezdek kiabálni, hogy segítség, jaj, mindjárt megöl, majd odaugrok önhöz, és durr, fejbe lövöm. *Mutatja is, hogyan csinálná.* Az egyenruhások lesznek a tanúim arra a vonal túloldalán, hogy jogos védelemben voltam. Aztán végre aludhatok egy jót. Puff és szundi. *Fenyegetően megismétli.* Puff és szundi. Na, mit szól hozzá?

LAKÓ

Nincs is nálam semmilyen fegyver.

IDEGEN

Ezt én nem tudhattam, drága nyomozó kollégák! Annyira megijedtem ettől a szökött rabtól, ettől a gonosz ex...

LAKÓ

Extráneustól...

IDEGEN

Attól... , ettől a családirától, és szinte pánikban voltam, amikor a ravaszt elhúztam. Sajnos nagy idegességemben többször is. *Vaktában elsüti a fegyverét. Csörrenést hallunk.*

LAKÓ

A franc...a kurva életbe, ne öljön meg, kérem!

IDEGEN

Kérem, viselkedjék kulturáltan és ne használjon ilyen trágár, alpári kifejezéseket! Már az előbb is akartam szólni. Mondja azt inkább, hogy, na... Mondja azt, hogy, na...

LAKÓ

Igaza van bíró úr ebben is, mint mindenben. Ígérem, legközelebb azt fogom majd helyette mondani, hogy jóságos ég! Vagy a teremburáját! Vagy a macska rúgja meg! Rendben?

IDEGEN

Macska? Miféle macska?

LAKÓ

Itt, erre. *Megpróbál kislisszolni.*

IDEGEN

Ráfogja a pisztolyt. Álljon meg! Megint nagyot ásít. Várjon, ilyen éhesen, álmosan nem tudok rendesen gondolkodni! Megyek, keresek a konyhában valami zabálni valót.

LAKÓ

Megkérném, főzzön már két kávé is!

IDEGEN

Jó ötlet. Főzök egy jó erős kávé is! Nem tudja véletlenül, hol tartom a kávé dobozomat? Amíg kint vagyok, megkérem, addig ön maradjon nyugton a fenekén! Ha mégis utánam próbálna lopakodni, gondolkodás nélkül le fogom puffantani. *Kimegy. Majd hirtelen visszalép az ajtóból és rákiabál a kifelé lopakodó lakóra Hoppá, hoppá! Vissza! A lakó visszakozik. Az idegen újra kimegy.*

A lakó kis ideig ül, próbál kilesni az ajtó üvegén, majd óvatosan feláll, az asztalról az idegen által otthagytott húsklopfolót a kezébe véve az ajtóbejárat mögé settenkedik. Odakintről váratlanul artikulátlan kiáltást hallunk, és az idegen beszalad. A lakó le akarja ütteni, de őt is meglepi az idegen heves, gyors mozgása, és mellé üt. Idegen ismét ráfogja a pisztolyt a lakóra.

IDEGEN

Ordítva. A rohadt nyavajába, üljön vissza azonnal! Megtörli izzadt homlokát. A lakó leül. A kurva életbe! Mi a jóisten volt ez odakint? Mi történt itt? Úristen! Törölgeti a homlokát. Hosszabb csend után. A mélyhűtőben egy...egy meztelen... meztelen hulla!

LAKÓ

Miket beszél? Meztelen hulla? Melyik mélyhűtőben?

IDEGEN

Miért, hány mélyhűtője van?

LAKÓ

Kettő a kamrában, kettő odalent a pincében. És női hulla volt vagy férfi?

IDEGEN

Azt kérdezi, melyikben? Meg, hogy női vagy férfi? Hát a rohadt életbe, hány hulla van itt magánál?

LAKÓ

Hogy hány? *Elgondolkodik.* Egyről sem tudok.

IDEGEN

Ez rettenetes, ez borzasztó! Megölte őket? Miért? Élvezetből?

LAKÓ

Én nem öltem meg senkit!

IDEGEN

Egyre idegesebb. Azt mondja, nem ölt meg senkit. Egy pillanat. *A homlokát dörzsöli ismét.* Rögjön szétpattan a fejem. Akkor az milyen holttest odakint? Hogy került oda? Nehogy azt akarja nekem bemagyarázni, hogy valaki csak úgy ruha nélkül bemászott a maga ládjába, és öngyilkos lett.

LAKÓ

Márpedig esküszöm, nem tudom, hogy került oda! Megkérdezte tőle?

IDEGEN

Hogy? Maga most szórakozik velem?

LAKÓ

Nagyon is meglehet, hogy nincs is ott semmiféle hulla! Csak maga kitalálta! Hogy rám ijesszen. Vagy szimplán csak képzelődött? Volt ilyen esetem. A hasadásos elmezavar egyik jellegzetes tünete.

IDEGEN

Mérgesen felemeli a pisztolyt és megcélozza a lakót. Maga engem hasadásos bolondnak tart? Azt hiszi, csak úgy kihaladtam magamból egy hullát?

LAKÓ

Nem én tettem oda. Persze az sem kizárt, hogy valamelyik korábbi elítéltem akarja ily módon rám terelni a gyanút. Holttesteket becsempészni a mélyhűtőmbé. Ez valami sötét összeesküvés. Mondtam már, hogy sok ellenségem van? Csakis az ő művük lehet.

IDEGEN

Úristen! Miket rízsázik itt összeesküvésről? Szerintem a fiatal hölgyek igenis az ön áldozatai mind!

LAKÓ

Szeretném pontosítani, egy rendőrőrmester is szerepel a lehetséges sértettek között. De nem én tettem! Már régebben is láttam, mindenféle roppant gyanús alakokat a házam körül settenkedni. Tán ők lehettek.

IDEGEN

Előveszi a hátizsákból az ékszereket, mutatja. Biztos, hogy ezek is a meggyilkolt hölgyeké voltak! Undorodva elhajtja őket.

LAKÓ

Nem én tettem, nem tudok semmit.

IDEGEN

Nekem pedig kezd összeállni ez az egész. A zárt láncolat.

LAKÓ

Még egyszer mondom, nem tudom, hogy került oda az a halott egyén, ha egyáltalán ott van. Nem én raktam be, akármit is gondol.

IDEGEN

Szerintem a medálban sem a nagymamája ifjúkori fotója van, hanem valamelyik áldozaté.

LAKÓ

Uram, az a medál igenis a nagymamámé volt. Egyébként meg most akkor tisztázzuk, jelenleg a maga ügyét tárgyaljuk vagy az enyémet?

IDEGEN

Kérem szépen, ön tette hidegre mindegyiket! A szó legszorosabb értelmében. Elszedte az értékeiket, és valami perverz céllal az alsóruhájukat is elrejtette a fürdőszobában.

LAKÓ

Szerintem meg igenis maga hazudott arról az állítólagos meztelen holttestről! Hogy engem sokkoljon és lejárasson. Azt egyébként nem bizonyítja semmi, hogy az ékszereknek, bugyiknak bármi köze lenne ehhez a horrorhoz. Nem ítélezhet a látszat alapján!

IDEGEN

Épp maga mond ilyesmiket?

LAKÓ

Én az ügyfeleimet soha nem a látszat alapján, és főleg nem ártatlanul ítélem el. Vallja be végre, hogy bűnös volt.

IDEGEN

Hiába bizonyítottam mindeddig az ellenkezőjét?

LAKÓ

Mit bizonyított eddig? Csak vitatkozott, kötözködött, vádaskodott! Úgyhogy semmiképpen nem tudja lemosni magáról a gyilkos bélyeget.

IDEGEN

Mert maga a beteges agyával mindenáron ezt akarja hinni.

LAKÓ

Beteges? Hát nem maga lát ruhátlan halottakat! Közben eszembe jutott az is, talán tényleg azért adhattam csak harminc évet magának, mert már akkor is a paranoid skizofrénia enyhébb formájában szenvedhetett. Hallucinált, hangokat hallott. És úgy látszik, azóta csak romlott a helyzet.

IDEGEN

Ez nem igaz! Összetéveszt valakivel!

LAKÓ

Vagy maga engem!

IDEGEN

Ezzel a pisztollyal csinálta? *A kezében tartott pisztolyra néz.* Várjon csak, mi van ebbe belevésve?

LAKÓ

Mi lenne? Semmi.

IDEGEN

A zseblámpájával rávilágít a markolatára. Hivatalos hangon. A bíróság ezek után alaposabban is megsejleli a bűnjeltárgyat. Lássuk csak: két betű! Ez valami monogram. És utána „törm”, ami a törzsőrmester rövidítése lehet. Gondolhattam volna, hogy egy rokkantnyugdíjas alkesz bírónak nem adnak ilyet a kezébe! Szerintem akkor ez, nem is vitás, csakis azé az eltűnt rendőré lehet.

LAKÓ

Most őszintén, jobb lenne magának, hogy ha én is gyilkos lennénk, ugye? Ha bevallanám, hogy én pakoltam tele a mélyhűtőket hullákkal? De hát nem én voltam. Ez is az ellenem irányuló ördögi összeesküvés része.

IDEGEN

Ne meséljen itt nekem ördögi összeesküvésről! Azt akarja nekem bedumálni, hogy az összeesküvők, miközben békésen szunyókált az ágyában, idelopakodtak, és bugyikat és melltartókat rejtettek el a fürdőszobában, meztelen hullákat a mélyhűtőkben? Aztán a meggyilkolt nők ékszereit a maga páncélszekrényébe zárták, a törzsőrmester pisztolyát pedig a párnája alá rejtették, Szóval azt állítja, ezeket mind az összeesküvők művelték? *Leráncigálja magáról a lakó pizsamáját, a lakó igazolványait is elhajítja.* Össze-vissza hazudozik, maga kéjgyilkos disznó, dehogy akarok én maga lenni!

LAKÓ

Én meg pláne nem akarok maga lenni! Egy elmeháborodott családirtó. *Ő is elkezd* ledobálni a cuccait. A gatyát is?

IDEGEN
Az maradhat!

LAKÓ
Köszönöm.

Ott állnak egymással szemben, gatyában.

IDEGEN
Egyre nehezebben beszél, akadozva, mozdulatai egyre bizonytalanabbak. Leül a fotelba. A bizonyítékok gondos mérlegelése és megrágása alapján megállapítom, hogy ön egy szexuálisan aberrált személy! Az volt mindig. Parancsolóan int a fegyverrel. Menjen a közelemből! Vissza az ágyához! Kellettek magának azok a nők ugye? Ott sétálgattak az erdőben, lenge holmikban, könnyű volt a házába csábítani őket. Egy nyugdíjas bíró. Megbízta magában. Becsulta őket, aztán leitatta, és le is fotózta őket. Egy pillanatra előre bukik a feje.

LAKÓ
Lassan, óvatosan lopakodva elindul az idegen felé. Azt hittem, korábban fog hatni a whiskybe kevert altató. Most már nem igazán érdekes, ki mit követett el, ki a bíró, és ki a vádlott. Odaérve hozzá, az idegen kezét a pisztollyal együtt annak a homlokához szorítja.

IDEGEN
*Hirtelen magához tér, elrántja a kezét a pisztollyal együtt. A kurva életbe, vissza, vagy lövök!
Dulakodni kezdenek, közben az éjjeli lámpát is leütik, ami kialszik, és a szoba teljes sötétségbe borul. Két alak alig derengő körvonalait látjuk, akik nyögve, hörögve, lihegve, káromkodva birkóznak egymással. Kikeverednek a konyhába, majd pisztolydörrenést hallunk, és hirtelen nagy-nagy csend lesz.
Ajtódörömbölés hallatszik.*

HANG
Megafonon keresztül. Bíró úr, bíró úr, itthon van? Itt a rendőrség! Nyissa ki!

Tovább dörömbölnek, a kutyák még hangosabban ugatnak.

HANG
Törjétek be az ajtót!

*Recsegés, ropogás hallatszik.
A bejárati ajtó üvegén keresztül két alak sziluettjét pillantjuk meg, az ajtónak támaszkodva állnak, feltartott kezekkel.*